

**Informacje w zakresie adekwatności kapitałowej
Grupy Kapitałowej Banku Polska Kasa Opieki S.A.**

według stanu na 31 grudnia 2008

Warszawa, maj 2009

Zakres i zasady ogłaszania informacji określonych Uchwałą Nr 6/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłszaniu określa „Polityka Informacyjna Banku Pekao S.A. w ramach Uchwały Nr 6/2007 Komisji Nadzoru Bankowego” z grudnia 2007 roku, opublikowana na stronie internetowej Banku. Polityka informacyjna została wprowadzona w życie Uchwałą Zarządu Banku i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku. Zgodnie z polityką informacyjną Bank Pekao S.A. w niniejszym dokumencie ogłasza informacje na podstawie § 3.4 Uchwały nr 6/2007 na najwyższym krajowym szczeblu konsolidacyjnym, to jest na podstawie danych Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.

Ujawnienia ilościowe oparte są na kalkulacjach zgodnych z przepisami obowiązującymi w dniu 31.12.2008.

FUNDUSZE WŁASNE

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez spółki Grupy Kapitałowej zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami, statutami i umowami spółek. Do kapitałów własnych zaliczane są także zysk / strata z lat ubiegłych. Pozycje kapitałów własnych jednostek zależnych, inne niż kapitał zakładowy, w części w jakiej jednostka dominująca jest właścicielem jednostki zależnej, dodaje się do odpowiednich pozycji kapitałów własnych jednostki dominującej.

Do kapitałów własnych Grupy Kapitałowej włącza się tylko te części kapitałów własnych jednostek zależnych, które powstały po dniu nabycia udziałów lub akcji przez jednostkę dominującą. W szczególności dotyczy to zmiany kapitałów z tytułu osiągniętego zysku lub poniesionej straty oraz aktualizacji wyceny.

Fundusze własne do obliczania współczynnika wypłacalności zostały wyliczone zgodnie z zasadami art. 127 Prawa Bankowego z uwzględnieniem korekt wynikających z Uchwały nr 2/2007 KNB z 13 marca 2007 roku. Poniższa tabela przedstawia składniki funduszy własnych do obliczania współczynnika wypłacalności na koniec grudnia 2008:

Fundusze własne do obliczania współczynnika wypłacalności w ujęciu skonsolidowanym

(w tys. zł)

Fundusze podstawowe (Tier 1)	13 117 894
Fundusze zasadnicze:	11 297 328
Kapitał zakładowy (włacony kapitał)	262 213
Kapitał zapasowy	9 409 524
Kapitały rezerwowe	1 625 591
Pozycje dodatkowe funduszy podstawowych:	3 004 331
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 237 850
Zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego pomniejszony przewidywane obciążenia i dywidendy	1 766 481
Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe:	-1 183 765
Wartości niematerialne i prawne	-745 661
Strata z lat ubiegłych	-37 367
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-137 114
Zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe	-263 623
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	0
Niezrealizowane zyski na instrumentach zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	41 960
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	40 219
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	1 741
Pozycje pomniejszające fundusze uzupełniające:	-41 960
Zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe	-41 960
Dodatkowe pozycje funduszy własnych w ujęciu skonsolidowanym	-23 661
Kapitały mniejszości	89 125
Różnice kursowe z przeliczenia	-112 786
Fundusze własne	13 094 233

Poniżej omówiono poszczególne pozycje funduszy własnych do obliczania współczynnika wypłacalności:

A) Fundusze zasadnicze

- **Kapitał zakładowy** dotyczy jedynie kapitału Banku jako podmiotu dominującego i wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej. Liczba akcji razem wynosi 262 212 629. Wszystkie akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela w całości opłacone. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 1,00 zł.
- **Kapitał zapasowy** tworzony jest zgodnie ze statutami Spółek z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji. Ponadto w pozycji tej ujęto zmianę wartości udziałów mniejszości wynikającą ze zwiększenia udziału podmiotu dominującego w kapitale akcyjnym

Banku. Przyjęta zasada jest zgodna z zasadami rachunkowości stosowanymi w Grupie UniCredit. Z ogólnej kwoty kapitału zapasowego 9 409 524 tys. zł na premie emisyjne (ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej) przypada 9 105 832 tys. zł, a na pozostałe składniki kapitału zapasowego przypada 303 692 tys. zł.

- o **Kapitały rezerwowe** - w kapitałach rezerwowych w wysokości 1 625 591 tys. zł uwzględniono następujące składniki:
  - Pozostałe kapitały rezerwowe: 1 594 227 tys. zł (tworzone są z odpisów z zysku; ponadto kapitały rezerwowe pomniejszone są o wartość rozpoznanego nabycia udziału mniejszości odniesionego na kapitał zapasowy)
  - Składnik kapitałowy obligacje zamienne na akcje: 31 363 tys. zł (obejmuje ujętą w kapitałach wartość godziwą instrumentów finansowych wyemitowanych w ramach transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych zgodnie z MSSF 2.)

B) Pozycje dodatkowe funduszy własnych podstawowych

- o **Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej** jest tworzony zgodnie z Prawem bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 r. z zysku po opodatkowaniu.
- o **Zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego pomniejszony o przewidywane obciążenia i dywidendy** – zgodnie z art. 127 Prawa bankowego, pozycja ta może być ujęta w funduszach podstawowych w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów. W tej pozycji ujęty został w całości zysk netto Banku Pekao S.A. za I półrocze 2008 roku: 1 766 481 tys. zł. Na dzień publikacji niniejszego dokumentu w funduszach własnych jest ujęty zysk netto Banku Pekao S.A. za 2008 rok w wysokości 3 345 845 tys. zł. Gdyby w dniu 31 grudnia 2008 roku fundusze własne zostały powiększone o zysk netto za cały 2008 rok, współczynnik wypłacalności wyniósłby 13,70% , a więc byłby o 1,5 p. p. wyższy od opublikowanego.

C) Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe

- o **Wartości niematerialne i prawne** - wartości niematerialne i prawne (745 661 tys. zł) w całości pomniejszają fundusze własne podstawowe
- o **Strata z lat ubiegłych** obejmuje nie pokryte straty z lat ubiegłych jednostek objętych konsolidacją metodą pełną.
- o **Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych i kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży** - zgodnie z Uchwałą nr 2/2007 KNB z 13 marca 2007 niezrealizowane straty pomniejszają w 100 % fundusze podstawowe. Na koniec grudnia 2008 wyniosły -137 114 tys. zł i w całości dotyczą instrumentów dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży.
- o **Zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe**
Pomniejszenia funduszy własnych z tytułu zaangażowania kapitałowego w podmioty finansowe (to jest zaangażowania kapitałowego w banki krajowe, banki zagraniczne,

instytucje kredytowe oraz instytucje finansowe, spełniającego warunki określone w § 5 ust. 1 Uchwały 2/2007 KNB) łącznie wynoszą 305 582 tys. zł i obejmują pozycje zaprezentowane w tabeli poniżej:

Zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe (w tys. zł)	305 582
w tym z tytułu:	
- posiadanych akcji lub udziałów	263 382
- kwot zakwalifikowanych do zobowiązań podporządkowanych	42 200
- innego zaangażowania kapitałowego	0

Na mocy §2 ust.1 pkt 1 oraz ust. 2 oraz § 4 Uchwały 2/2007 KNB, zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe ujmuje się w pomniejszeniach funduszy podstawowych w wysokości 50% ich wartości, a pozostałych 50% ich wartości ujmuje się w funduszach uzupełniających. Jeżeli jednak 50% zaangażowania kapitałowego w podmioty finansowe jest większe niż fundusze uzupełniające, to różnicę należy odjąć od funduszy własnych podstawowych. Stąd pomniejszenie funduszy własnych podstawowych z tego tytułu wynosi 263 623 tys. zł.

D) Fundusze uzupełniające

Jedynym składnikiem funduszy uzupełniających Grupy Pekao S.A. są niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych i kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży. Na koniec 2008 roku wyniosły 69 933 tys. zł, z tego 67 031 tys. zł na instrumentach dłużnych, 2 902 tys. zł na instrumentach kapitałowych. Zgodnie z § 3 ust.1 Uchwały 2/2007 KNB niezrealizowane zyski na instrumentach dostępnych do sprzedaży są ujmowane w funduszach własnych uzupełniających w wysokości 60% ich kwoty, czyli w kwocie 41 960 tys. zł.

E) Pozycje pomniejszające fundusze uzupełniające

- o W pomniejszeniach funduszy uzupełniających ujęte jest pomniejszenie z tytułu zaangażowania kapitałowego w podmioty finansowe w kwocie 41 960 tys. zł (patrz wyjaśnienia w punkcie C: Zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe).

F) Dodatkowe pozycje funduszy własnych w ujęciu skonsolidowanym

- o Kapitały mniejszości - jest to udział w kapitale własnym jednostki zależnej konsolidowanej metodą pełną, a należący do jednostki innej niż jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej.
- o Różnice kursowe z przeliczenia obejmują ujemne różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP oraz różnice kursowe powstałe z wyceny aktywów netto w podmiotach zagranicznych.

G) Kapitał krótkoterminowy

Bank nie uwzględnia kapitału krótkoterminowego (por. art. 128 Prawa Bankowego oraz § 5 ust.1 Uchwały 1/2007 KNB) w wyliczeniu funduszy własnych. Bank przyjmuje, kierując się zasadami ostrożnościowymi, że kapitał krótkoterminowy wynosi zero.

REGULACYJNE WYMOGI KAPITAŁOWE

Wyliczenia regulacyjnych wymogów kapitałowych na dzień 31.12. 2008 dokonano w oparciu o zapisy Uchwały nr 1/2007 KNB z dnia 13.03.2007.

Minimalne wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych ryzyk dla Grupy Pekao S.A. przedstawia poniższa tabela:

Regulacyjne wymogi kapitałowe	w tys. zł
Ryzyko kredytowe	6 928 573
Ryzyko rynkowe w tym:	217 082
- Ryzyko walutowe	0
- Ryzyko cen towarów	0
- Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	4
- Ryzyko szczególne instrumentów dłużnych	10 925
- Ryzyko ogólne stóp procentowych	206 153
Ryzyko rozliczenia, dostawy oraz ryzyko kontrahenta	301 510
Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0
Ryzyko operacyjne	1 122 350
Całkowity wymóg kapitałowy	8 569 515
Fundusze własne	13 094 233
Współczynnik wypłacalności	12,22%

W 2008 roku po raz pierwszy w wymogach kapitałowych został uwzględniony wymóg kapitałowy tytułu ryzyka operacyjnego, który stanowi 13% całkowitego wymogu kapitałowego. Do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę standardową (Załącznik nr 14 do Uchwały nr 1/2007 KNB z 13 marca 2007 r.)

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego, do obliczania którego Bank stosuje metodę standardową (Załącznik nr 4 do Uchwały nr 1/2007 KNB z 13 marca 2007 r.), stanowi 81 % całkowitego wymogu kapitałowego. Na wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego składa się:

- o wymóg kapitałowy z tytułu ekspozycji bilansowych w kwocie 6 133 786 tys. zł,
- o wymóg kapitałowy z tytułu udzielonych pozabilansowych zobowiązań warunkowych oraz transakcji pozabilansowych w kwocie 794 787 tys. zł

W tabeli poniżej przedstawiono strukturę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według klas ekspozycji:

Struktura wymogu kapitałowego z tyt. ryzyka kredytowego według klas ekspozycji (ekspozycje bilansowe oraz ekspozycje z tytułu udzielonych pozabilansowych zobowiązań warunkowych oraz transakcji bilansowych)

Klasa ekspozycji	w tys. zł
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	50 350
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych	37 799
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nie prowadzących działalności gospodarczej	19 176
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organizacji międzynarodowych	0
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	231 935
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	3 882 243
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec detaliczne	1 201 710
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec zabezpieczone na nieruchomościach	1 113 494
Ekspozycje przeterminowane	158 399
Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	916
Ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych	0
Pozycje sekurytyzacyjne	0
Ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji i przedsiębiorców	528
Ekspozycje z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0
Inne ekspozycje	232 023
Razem	6 928 573

Celem dokonywania oceny adekwatności kapitałowej zgodnie z wymogami regulacyjnymi jest spełnienie wymogów zawartych w obowiązujących regulacjach zewnętrznych. Regulacje te mają na celu zapewnienie, aby banki utrzymywały minimalny wymagany poziom kapitału wyliczony na ogólnych zasadach.

OCENA ADEKWATNOŚCI KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO

Do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (dokonywanej od stycznia 2008 roku) Bank stosuje modele opracowane wewnętrznie, które z założenia powinny lepiej odzwierciedlać rzeczywisty profil ryzyka Banku. Przy ocenie brane są pod uwagę następujące rodzaje ryzyka, uznane za istotne:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko kraju oraz ryzyko rezydualne),

- ryzyko rynkowe księgi handlowej (w tym ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, ryzyko walutowe, ryzyko zmian cen akcji oraz ryzyko cen towarów),
- ryzyko płynności (w tym ryzyko niedopasowania terminów płatności, ryzyko płynności w sytuacji awaryjnej, ryzyko płynności rynku, operacyjne ryzyko płynności, ryzyko refinansowania oraz ryzyko płynności z tytułu depozytów zabezpieczających),
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko nieruchomości własnych,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko biznesowe,
- ryzyko strategiczne,
- ryzyko inwestycji finansowych.

Dla każdego ryzyka uznanego za istotne, Bank opracowuje i stosuje odpowiednie metody jego oceny i pomiaru. Bank stosuje dwa sposoby oceny ryzyka:

- ocenę jakościową – w przypadku ryzyk trudno mierzalnych lub takich, dla których kapitał nie jest skutecznym środkiem pokrywania strat (ryzyko zgodności, ryzyko płynności, ryzyko strategiczne oraz ryzyko reputacji),
- ocenę ilościową - w przypadku ryzyk, które można zmierzyć za pomocą kapitału ekonomicznego (pozostałe rodzaje ryzyka).

Docelowym sposobem pomiaru ryzyka oraz określania wynikających z niego wymogów kapitałowych są modele wartości zagrożonej (VaR) oparte na założeniach wynikających z apetytu Banku na ryzyko (poziom ufności 99,97% przy rocznym horyzoncie czasowym). Modele opracowywane są zgodnie z wytycznymi Grupy UCI i uzupełniane o testy warunków skrajnych lub analizy scenariuszowe. Dla rodzajów ryzyka, dla których taka metodyka nie została ostatecznie opracowana i wdrożona, Bank stosuje metodykę przejściową (modele standardowe uzupełnione o testy warunków skrajnych).

Kapitał ekonomiczny na pokrycie tych rodzajów ryzyka, które można określić ilościowo, jest agregowany w łączną kwotę kapitału ekonomicznego z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji. Po uwzględnieniu efektu dywersyfikacji ryzyka, łączny (zagregowany) kapitał ekonomiczny jest nie większy (równy lub mniejszy) od sumy kwot kapitału ekonomicznego ustalonych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zgodnie z polskimi przepisami adekwatność kapitałowa, zarówno z perspektywy regulacyjnych wymogów kapitałowych (Filar I), jak i z perspektywy kapitału wewnętrznego (Filar II) jest wyznaczana w stosunku do regulacyjnych funduszy własnych. Należy podkreślić, że regulacyjne fundusze własne mają pokryć nie tylko rodzaje ryzyka uwzględnione w Filarze I, ale wszystkie istotne rodzaje ryzyka, na które narażony jest Bank (Filar II).